

RADNIČNÉ NOVINY

2/21
FEBRUÁR
Ročník 3.

NITRA POSTÚPILA DO TOP TROJKY!

Sme vo finále boja
o titul Európske hlavné
mesto kultúry.

NALOŽENÉ TATROVKY NA CYKLOLÁVKE

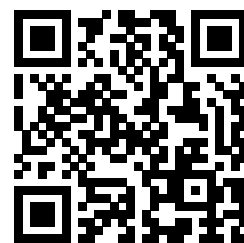
Nový most cez rieku
prešiel záťažovými
skúškami.

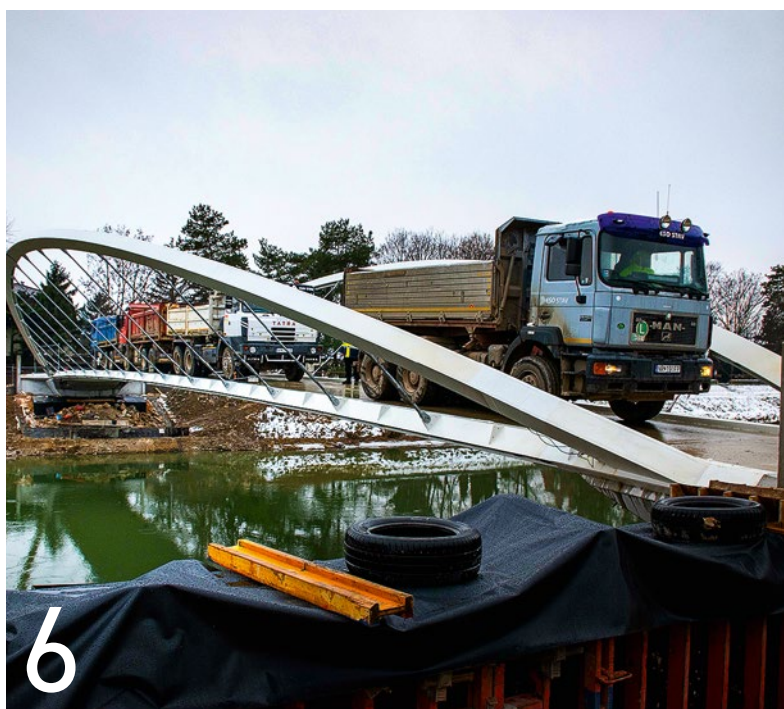
SVETELNÁ REKLAMA KONEČNE DOLE

Po rokoch sa podarilo
odstrániť rušivú
obrazovku z centra mesta.

**NOVINY PRE
SLABOZRAKÝCH**

TOP TROJKA

Takéto správy sa píšú tak, že prsty po klávesnici skáču samé. V záplave všetkých tých pochmúrnych a neradostrých údajov o koronavírusu úplne vyčnievajú a žiaria.

Nitra je tam! Dokázala poraziť päť iných slovenských miest a spolu so Žilinou a Trenčínom sa dostala do trojice miest, z ktorých v decembri vyhlásia jedno za Európske hlavné mesto kultúry 2026. Ak by sme to dokázali, staneme sa spolu s jedným fínskym mestom dvojicou, na ktorú sa bude upierať zrak celej kultúrnej Európy. Nejaký titul a ešte navyše o päť rokov, to znie tak nesmierne vzdialené od reality, s ktorou sa teraz všetci boríme nielen u nás v meste, že je pochopiteľné, ak celú kandidatúru berú ľudia s láskavým (alebo aj iným) pousmíatím.

Aj ten najironickejší úškľabok by však zamrzol, ak by sa rozum za ním zamyslel, čo všetko takéto víťazstvo Nitry prinesie. Získanie titulu EHMK by Nitru v krátkom čase zmenilo tak, ako máločo v jej doterajšej histórii. Nejde iba o pár koncertov, umeleckých vystúpení či festivalov – ako sa to často bagatelizuje. S titulom do mesta automaticky natečie približne 40 miliónov eur. To je obrovská suma, ktorá dokáže nakopnúť ekonomiku v meste. Milióny eur pôjdu na úpravu verejných priestranstiev či na obnovu budov určených na kultúru a spoločenské vyžitie. Titul so sebou prináša stovky pracovných miest a výrazne zvýšený záujem turistov zo zahraničia.

Áno, aj mesto vloží do projektu svoje peniaze. Skúsenosti iných ukazujú, že sa to mimoriadne opláti (niet sa teda čoho báť). Európskym hlavným mestom kultúry boli naposledy pred ôsmimi rokmi Košice. Vypočítalo sa, že každé investované euro sa potom mestu vrátilo so ziskom 0,67 eura.

Správa o postupe Nitry medzi top trojku je skvelá ešte z iného dôvodu. Psychologického. Pripomína nám, že život sa napriek pandémie nezastavil a raz sa opäť vráti do normálnych kolají. Nikto neverí viac na život po korone ako tí, čo sa na zatiaľ úspešnej kandidatúre Nitry podieľali.

Tomáš Holúbek, šéfredaktor

OBSAH

4

Mesto postupuje do finále o titul EHMK 2026

5

Rušivá obrazovka je definitívne preč

6 - 7

Schválené peniaze na konkrétne projekty

8 - 9

Februárové investičné akcie mesta

10 - 11

Hlásime sa k Nitre

12 - 15

Radnica pokračuje v boji s pandemiou

16 - 17

Poruchou pozornosti s hyperaktivitou trpí 5 % Slovákov

20 - 22

Kultúra je to, akí sme ako spoločnosť – rozhovor

23

Kontakty na poslancov

26

Krížovka

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 2/2021 | Ročník 3 | **Vydáva:** Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00308307 | **Adresa redakcie:** Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra, redakcia@msunitra.sk | **Redakcia:** Tomáš Holúbek – šéfredaktor, Timea Galová, Lenka Mareková, Roman Oravec | **Grafická úprava:** Peter Jánsky | **Tlač:** Komárňanské Tlačiarne, spol. s r.o.; Bratislavská cesta 3012, 94505 Komárno | **Vyšlo:** február 2021 | **Náklad:** 40000 ks | Bezplatná distribúcia do domácností a na verejne dostupné miesta v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

NITRA POSTUPUJE DO FINÁLE SÚŤAŽE O EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO KULTÚRY

Ide o medzinárodný projekt veľkého investičného významu, v ktorom Nitra uspela spolu s Trenčínom a Žilinou.

V súťaži zabojovalo osem slovenských miest - Banská Bystrica, Hlohovec, Martin, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava a Žilina.

Mestá v prvý februárový týždeň absolvovali obhajoby a výpočutie pred skupinou odborníkov. Prihlášky boli zamerané na mestský rozvoj prostredníctvom kultúry a kreatívneho priemyslu. Kvôli pandémie sa obhajoby uskutočnili online. „Osem súťažiacich miest sa zhostilo veľkej výzvy. Nielenže sa rozhodli uchádzať sa o tento prestížny titul a pripraviť vynikajúce návrhy projektov, ale urobili tak za mimoriadne ťažkých a zložitých podmienok počas pandémie,“ uviedla predsedníčka poroty Paulina Florjanowicz.

„Teraz nás čaká pár dní oddychu, ale čím skôr chceme začať pracovať na druhej prihláške. Musíme do procesu bližšie zapojiť Nitrančanov, určite tiež zriaďované inštitúcie z celého kraja, viac sa zamerať na európskych partnerov a skvalitniť aj náš umelecký program. Čaká nás naozaj ťažký polrok, ale úprimne sa naň celý tím veľmi tešíme,“ uviedol Tesák.

TITUL POMÔŽE NITRE VYRÁŠŤ NIELEN KULTÚRNE

Projekt Európske hlavné mesto kultúry rieši kultúru ako celok. Nezameriava sa iba na umelecký program, ale aj na celkovú kvalitu života, pohľad na európske hodnoty,

ekológiu a aktívny verejný život.

„Je to fantastická správa pre Nitru a obrovské uznanie pre vyše sto ľudí z Nitry a Nitrianskeho kraja, ktorí sa do celého procesu prípravy kandidatúry

zapojili. Všetkým im smeruje naša obrovská vďaka,“ povedal projektový manažér Nitra 2026 Marián Tesák tesne po vyhlásení výsledkov.

Prípravný tím pracoval na prihláške od marca minulého roka, kedy sa intenzívne stretával a diskutoval o meste s historikmi, aktívnymi obyvateľmi či nadšencami. Konceptom prihlášky je Breaking Point / Bod zlomu - bod zlomu, v ktorom žijeme, bod zlomu, v ktorom sa Nitra nachádza.

„Čaká nás ešte dlhá cesta, držíme si palce, aby sme túto jedinečnú šancu, stať sa Európskym hlavným mestom kultúry, získali pre naše mesto. Išlo by o obrovský míľnik v našej histórii,“ povedal primátor Nitry Marek Hattas.

V nasledujúcich týždňoch pripravujú členovia medzinárodnej poroty správu s podrobným odôvodnením ich rozhodnutia a pripomienkami. Následne mestá, ktoré postúpili prepracujú, doplnia a predložia svoje prihlášky na jeseň tohto roku.

Ktorému mestu bude udelený titul Európske hlavné mesto kultúry 2026 bude známe v decembri tohto roku. V roku 2026 bude Európske hlavné mesto kultúry aj vo Fínsku, kde boli do druhého kola vybraté mestá Oulu, Savonlinna a Tampere.

Všetko o kandidatúre Nitry na EHMK môžete sledovať na www.nitra2026.eu

Lenka Mareková

Ilustrácie: andrej & andrej

RUŠIVÁ OBRAZOVKA JE DEFINITÍVNE PREČ!

Obrovský reklamný pútač dlho iritoval nielen obyvateľov Starého mesta, ale aj šoférov. Tým obrazovka ťahala oči.

Tri roky mesto Nitra bojovalo za to, aby vlastník odstránil veľkoplošnú obrazovku pri bývalom obchodnom dome Tesco v centre Nitry. Obrazovka stála na pozemkoch mesta Nitra. Bola vedená ako dočasná reklamná stavba s povoleniami do konca roka 2017.

Mesto dlhodobo bojuje proti vizuálnemu smogu, rozhodlo sa preto vlastníkov obrazovky nepredĺžiť nájomný vzťah. Zároveň ho vyzvalo, aby obrazovku odstránil.

To sa však nestalo, preto mesto podalo žalobu na vypratanie nehnuteľnosti. Keďže vlastník nerešpektoval ani rozhodnutia stavebného úradu o odstránení reklamnej stavby, podaný bol aj návrh na vykonanie exekúcie.

„Vlastníka obrazovky sme upozorňovali na závažné právne následky, ak obrazovku nedá preč. Nakoniec pristúpil k tomu, že ju na vlastné náklady odstránil,“ informovala Jana Remenárová, referentka pre reklamné stavby na Mestskom úrade v Nitre.

Mesto Nitra systematicky odstraňuje billboardy a ďalšie reklamné stavby zo svojho územia. „Ročne sa nám podarí zlikvidovať asi sto reklamných pútačov. Napriek koronavírusu sme aj v roku 2020 odstránili 87 reklamných stavieb,“ povedal Anton Kondrľa, referent urbanizmu a architektúry z nitrianskej radnice.

Odstránenie obrazovky privítal aj Erik Král, predseda Výboru

mestskej časti Staré mesto. „Vizuálny smog dlhodobo devaluje kvalitu zážitku z verejných priestorov v našom meste. Som veľmi rád, že sa nám darí napredovať v boji s nelegálnou reklamou a v Nitre to už začína byť vidno,“ vyhlásil Erik Král.

Podľa neho bude v najbližšom období veľkou výzvou aj pešia zóna. „Tá má byť výkladnou skrinou Nitry, reflexiou nášho socio-ekonomického a kultúrneho postavenia. Práve toto je jeden z prvkov, ktoré by nám mal zaregulovať aj design manuál verejných priestorov, ktorý sa pripravuje a ktorý by mal byť hotový v októbri,“ dodal Král.

Tomáš Holúbek
foto: Roman Oravec

Dokončenie pešej zóny na Radlinského ulici.

MESTO ROZDELILO PENIAZE NA ROZVOJ NA KONKRÉTNÉ PROJEKTY

V decembrovom čísle Radničných novín sme vás informovali, že poslanci Mestského zastupiteľstva v Nitre schválili deväť miliónov eur na rozvoj mesta. Na príprave viacerých projektov sa medzičasom začalo pracovať.

REORGANIZÁCIA HOLLÉHO ULICE

Hollého ulica je strategickým úsekom medzi centrom mesta a sídliskom Klokočina. Obyvatelia mesta, ktorí touto lokalitou pravidelne prechádzajú, vedia, že vozovka je vo veľmi zlom stave a navyše, v dobe špičky je kvôli množstvu áut prejazdná len veľmi pomaly. Hollého ulicu sa preto mesto rozhodlo nielen zrekonštruovať, ale aj zreorganizovať.

Cieľom reorganizácie je najmä zrýchliť mestskú hromadnú dopravu. Zadanie počíta s vytvorením bus pruhu, aby autobusy MHD nestáli dlhé minúty v zápchach spolu s autami, ako je tomu dnes. Projekt bude myslieť aj na zvýšenie bezpečnosti pre chodcov a cyklistov. Všetky priechody pre chodcov budú navrhované ako bezbariérové s vodiacími prvkami pre nevidiacich s protišmykovou úpravou a osvetlením.

Vizualizácia zrekonštruovanej zápasníckej haly.

Reorganizácia a rekonštrukcia Hollého ulice je momentálne vo fáze obstarávania projektovej dokumentácie. Samotné práce by mohli začať v prvej polovici roku 2022.

REKONŠTRUKCIA ZÁPASNÍCKEJ HALY

Obyvatelia Nitry, ktorí navštevujú Zápasnícku halu J. Strniska alebo sem vodia deti na tréningy vedia, že toto športové zariadenie je v havarijnom stave a rekonštrukciu si pýta už dlhé roky. Teraz sa konečne prelomili ľady. Mesto vyčlenilo na spolufinancovanie 400 tisíc eur. Spolu s dotáciou z Fondu na podporu športu, ktorú si môže žiadať športový klub AC Nitra, môže výška opráv dosiahnuť až 800 tisíc eur. Za túto sumu sa bude môcť urobiť aspoň rekonštrukcia toho najnevyhnutnejšieho, teda strechy, opláštenia budovy, výmeny okien a časti zázemia.

Zámer rekonštrukcie Zápasníckej haly J. Strniska je vo fáze obstarávania projektovej dokumentácie. V prípade, že AC Nitra získa prostriedky z Fondu na podporu športu, musia byť práce ukončené do konca roka 2022.

OŽIVENIE KINA LIPA AKO KULTÚRNEHO CENTRA CHRENOVEJ

Od novembrového schválenia peňazí na rozvoj mesta sa pohlo aj s bývalým kinom Lipa. Poslanci odsúhlasili 135 tisíc eur na rekonštrukciu a ďalších 15 tisíc eur na projektovú dokumentáciu. Mestské zastupiteľstvo na februárovom rokovaní zároveň prípadom osobitého zreteľa povolilo prenájom priestorov spoločnosti Produkčná jednotka, ktorá v minulosti prevádzkovala klub Nájomná jednotka 210. Akým spôsobom sa samotné prostriedky rozdelia, aká čiastka pôjde do rekonštrukcie vnútorných priestorov a aká do exteriérov, bude predmetom ďalších rokovaní. Každopádne, po pätnástich rokoch neistoty a potom ako bola kinosála dlhé roky využívaná ako sklad, sa Lipa konečne pohla smerom k zmysluplnému využitiu.

PREDĽŽENIE PEŠEJ ZÓNY

Mesto priebežne pracuje aj na ďalších projektoch financovaných z peňazí na rozvoj. V procese je dokončenie pešej zóny na Radlinského, predĺženie pešej zóny či nákup vybavenia pre nový chrenovský cintorín. O ďalších krokoch a ďalších projektoch vás budeme priebežne informovať.

Henrich Varga
foto: Roman Oravec

Kinosála v Lipe bola dlhé roky využívaná ako sklad.

MENÍME NITRU

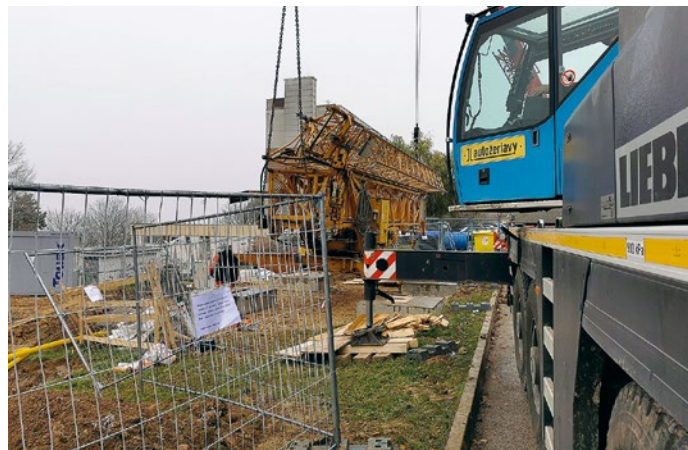
ZÁŤAŽOVÉ SKÚŠKY NA CYKLOLÁVKE

Ani váha niekoľkých nákladných áut nerobí novej nitrianskej cyklolávke žiaden problém. Je naprojektovaná tak, že zvládne stredné zaťaženie 12,5 ton. V polovici februára prebehli záťažové testy cyklolávky. Najskôr lávka podstúpila test prejazdom nákladného auta. O pár minút sa už na nej ocitli 4 nákladné autá súčasne.

Zaťažkávacie skúšky boli kontrolované pomocou štyroch senzorov rovnomerne rozmiestnených po stranách lávky. Z brehu úroveň zaťaženia merali ďalšie dva geodetické, nivelačné prístroje. V skúške lávka obstála bez problémov a ďalšie

podobné záťažové skúšky sa už neplánujú.

Na moste pre peších a cyklistov budú prebiehať už len posledné stavebné práce, ako dokončenie zábradlí, natiiahnutie epoxidovej vrstvy na mostovku a dobetónovanie nábehov s dĺžkou 10 metrov, ktoré vyrovnejú prevýšenie 30 centimetrov. Rozdiel vo výške vznikol kvôli požiadavke vodohospodárov osadiť konštrukciu vyššie ako bolo naprojektované. Predpokladané ukončenie stavby je naplánované na koniec marca a odovzdanie do užívania na 31. mája 2021.

VÝSTAVBA NÁJOMNÝCH BYTOV NA DIELOCH NAPREDUJE

Stavba nových nájomných bytov sa začala v októbri 2020. Za pár mesiacov sú však badateľné značné pokroky. Od budovania základov v novembri minulého roku sa dodávateľ prác dostal už k stavbe druhého nadzemného podlažia. Celkovo bude v novej nájomnej bytovke 5 podlaží. Pred-

pokladaná cena stavby je 1 964 762 € bez DPH. Stavba je financovaná zo Štátneho fondu na rozvoj bývania a dotácie z Ministerstva dopravy a výstavby SR a z vlastných zdrojov mesta Nitra.

MENÍME NITRU

VYNOVENÉ SQUASHOVÉ KURTY V MESTSKEJ HALE

Pandémia zasiahla nielen oblasť profesionálneho športu, ale aj toho rekreačného. Mestská hala na Klokočíne zostala na niekoľko mesiacov zatvorená. Jej vedenie sa preto rozhodlo využiť tento čas na to, aby zvýšili kvalitu poskytovaných služieb. Squashové

kurty tak prešli rekonštrukciou v hodnote 7995 €. Dvorce sú pripravené na prvých návštevníkov, ktorí po doznení pandemických opatrení budú môcť otestovať novú palubovku.

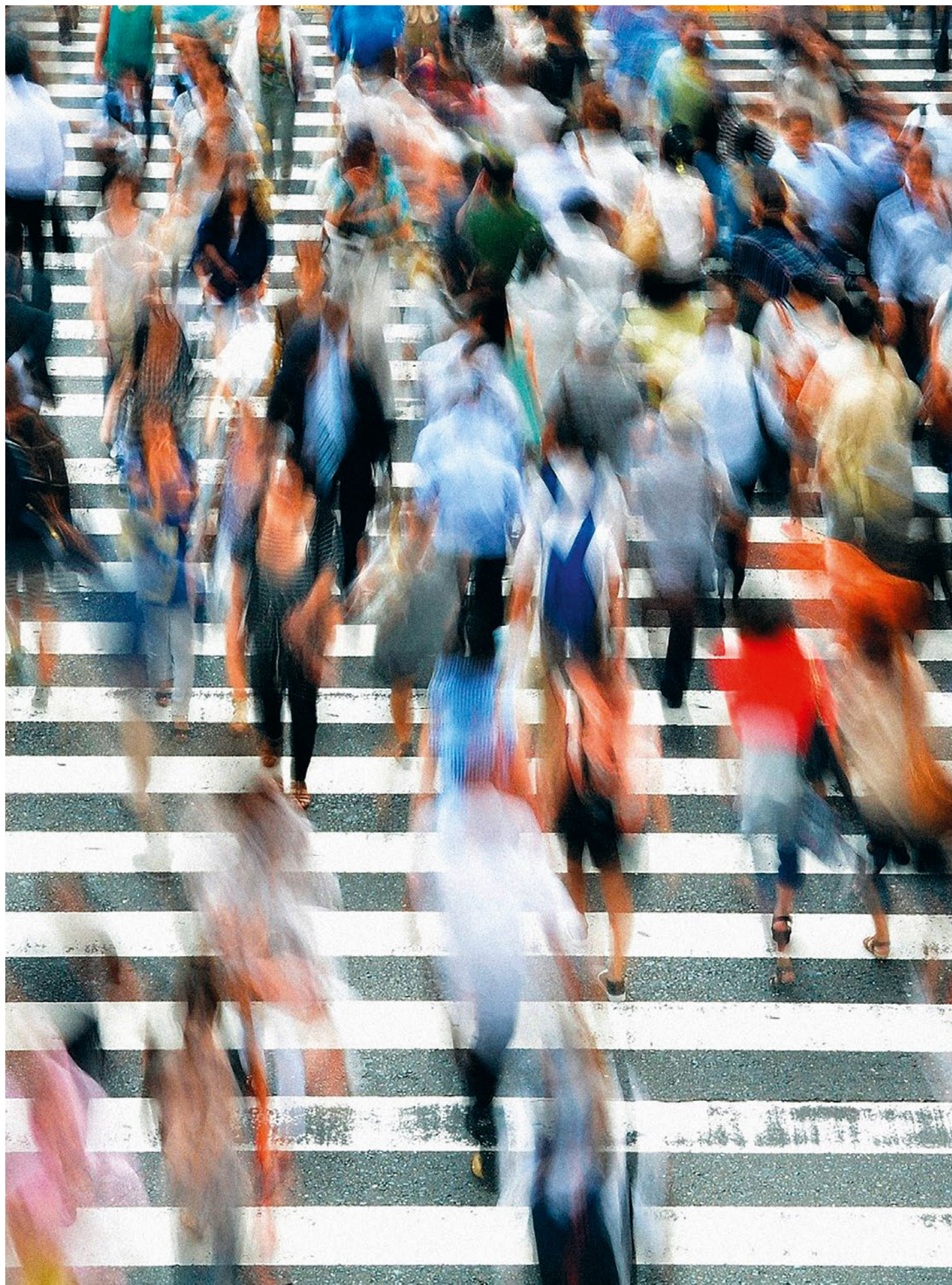
OPRAVA KOMUNIKÁCIE NA VETERINÁRSKEJ ULICI

Prostredníctvom fotografií sa vrátíme aj na koniec minulého roka, kedy prebehla obnova miestnej komunikácie na Veterinárskej ulici v časti Zobor. Na úseku 135 metrov okrem nového asfaltového koberca o hrúbke 60 mm pribudli aj nové obrubníky a bezbariérové nájazdy zo zámkovej dlažby

na chodník v hornej časti ulice. Samozrejme, tomu všetkému predchádzalo vyfrézovanie starej vozovky dodávateľom. Celková cena prác vrátane DPH bola 45 468 €.

Foto a text: Roman Oravec

SČÍTANIE OBYVATEĽOV HLÁSIME SA K NITRE

Sčítanie obyvateľstva má priamy vplyv na to, v akom meste žijeme. Vďaka údajom z neho môže Nitre prísť od štátu viac peňazí na zeleň, budovanie detských ihrísk či opravy ciest a chodníkov.

SČÍTANIE AKO KĽÚČ K PENIAZOM

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov sa koná raz za desať rokov. Na jeho základe štát ročne prerozdeľuje mestám a obciam milióny eur z podielových daní.

Pre Nitru to na rok 2021 znamená takmer 33 miliónov eur, skoro polovicu ročného rozpočtu mesta. Každá samospráva sa preto snaží motivovať ľudí s trvalým pobytom na jej území, aby sa sčítania obyvateľstva zúčastnili. Pre mestskú kasu to znamená viac peňazí a pre obyvateľov napríklad čistejšie ulice či viac zelene.

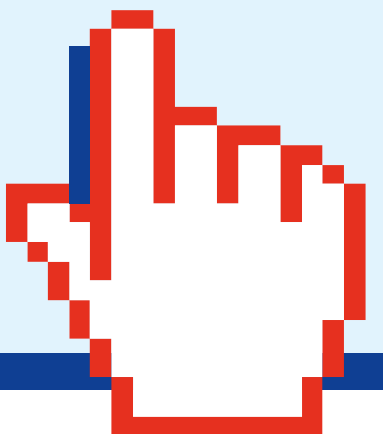
MÍNUS 10 MILIÓNOV PRE BRATISLAVU

Problém môže nastať vtedy, ak sa k pobytu v meste prihlási menší počet obyvateľov, ako v ňom v skutočnosti žije. Najvypuklejší je tento rozdiel v hlavnom meste. "Sčítanie obyvateľov z roku 2011 ukázalo, že v Bratislave malo trvalý pobyt 411 228 ľudí. Dnes podľa evidencie obyvateľstva vieme, že v Bratislave má trvalý pobyt až 500 tisíc obyvateľov. Keďže podielové dane sa rozdeľujú podľa údajov zo sčítania, hlavné mesto tak prichádza o minimálne 10 miliónov eur ročne," píše sa na webovej stránke bratislavasarata.sk.

Nezabudnite, že vďaka sčítaniu si môže Nitra polepšiť ročne o viac ako 700 tisíc eur. Za túto sumu sa dá vysadiť približne 1 000 stromov alebo opraviť takmer 8 000 metrov štvorcových ciest a chodníkov. Zúčastnite sa sčítania na www.scitanie.sk a pomôžte svojmu mestu!

Je možné, že vo svojom okolí máte ľudí, ktorí s elektronickým sčítaním potrebujú pomôcť. Ak ste technologicky zdatní, pomôžte svojim starým rodičom, blízkym alebo susedom, ktorí to s počítačom až tak nevedia.

**PRIHLÁSTE SEBA AJ
SVOJICH BLÍZKYCH**

Nitra na tom nie je inak. Sčítanie z roku 2011 ukázalo necelých 79 tisíc obyvateľov, v skutočnosti ich tu však žilo takmer 82 tisíc.

Keďže podielové dane pre mestskú kasu sa na základe týchto údajov počítajú nasledujúcich desať rokov, prišla Nitra za toto obdobie kvôli nesčítaným obyvateľom o milióny eur. Najaktuálnejšie štatistiky hovoria o rozdieli 1771 osôb medzi evidenciou ministerstva financií a evidenciou Mestského úradu v Nitre. Podielové dane pre tento rok činia 427 eur na osobu. Nitra tak príde len v roku 2021 o 757457 eur.

Finančný výpadok sa dá ľahko napraviť a práve teraz je správny čas to urobiť. Stačí sa zúčastniť sčítania a prihlásiť sa k Nitre. Vo finále to bude nielen štatistika a viac ľudí oficiálne žijúcich v našom meste, ale aj lepšie fungujúce služby pre nás všetkých.

Elektronické sčítanie obyvateľstva prebieha do 31. marca 2021 na stránke scitanie.sk, od apríla do októbra prebehne asistované sčítanie.

Sčítanie je povinné pre všetkých obyvateľov Slovenskej republiky, ktorí tu majú trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Týka sa aj občanov EÚ s obvyklým pobytom na území Slovenska.

Henrich Varga
ilustrácie: Štatistický úrad SR

RADNICA POKRAČUJE V BOJI S PANDÉMIOU

TESTOVANIE V NITRE

Radnica má za sebou 5 kôl víkendového testovania, čo vyčerpáva samosprávu nielen z finančného, materiálneho ale aj personálneho hľadiska. Preto mesto Nitra upúšťa od víkendového testovania a prechádza na priebežné.

V Nitre postupne vznikli mobilné odberné miesta (MOM) na základe výzvy ministerstva zdravotníctva, ktoré zabezpečujú priebežné testovanie počas celého týždňa.

Napriek tomu, že mesto Nitra nie je zriaďovateľom MOM, informuje o nich pravidelne. Odbor komunikácie a propagácie pripravil prehľadnú mapku, kde sú všetky MOM aj s fotkami, s otváracími hodinami, možnosťou objednať sa a prípadnými zmenami tak, aby mal obyvateľ neustále aktuálne informácie.

Informácie o MOM aktualizujeme denne, všetky zmeny nájdete na www.nitra.sk a FB Mesto Nitra.

Obyvatelia Nitry si počas nárazových víkendových testovaní zvykli na mobilnú aplikáciu, ministerstvo zdravotníctva však s použitím aplikácie nepočíta a nedá sa použiť na mobilných odberných miestach.

SVADBY

Pandémia ovplyvnila aj počet svadiieb v Nitre. Od začiatku roka sme mali iba štyri sobáše, z toho v troch prípadoch sa konali pre akútne ohrozenie života. Dva plánované sobáše boli zrušené. Záujem o termín sobáša je až na máj. Maximálny počet sobášiacich hostí zostáva stále šesť. Nie je možný hudobný doprovod ani recitovanie. Vlni sme v Nitre zaznamenali 354 sobášov, z toho 173 civilných a 181 v kostole.

MATERSKÉ A ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Pre rodičov detí, ktorí sú zamestnancami orgánov štátnej správy a prevádzkovateľov na úseku kritickej infraštruktúry, zdravotníckych pracovníkov a ostatných pracovníkov v zdravotníctve, zabezpečujúcich zachovanie chodu hospodárstva a verejného života, fungujú od 11. januára za dodržania prísnych epidemiologických opatrení tri mestské škôlky:

- Materská škola, Čajkovského 3, na Klokočine
- Materská škola, Ľudovíta Okánika 6, na Chrenovej
- Materská škola, Párovská 36, v Starom meste.

Na základe odporúčaní Krízového štábu mesta Nitra, Bezpečnostnej rady okresu Nitra a Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Nitre ostali mestské materské a základné školy zatvorené.

Dobrou správou je, že mestské materské školy plánujeme otvoriť podľa záujmu rodičov od 1. marca. Prvý stupeň základných škôl plánujeme otvoriť po jarných prázdninách, teda 8. marca.

POMOC PODNIKATEĽOM

Mestskí poslanci schválili začiatkom februára pomoc podnikateľom vo forme 50 % zľavy z nájomného všetkých nájomcov nehnuteľností vo

vlastníctve Mesta Nitra alebo v správe Službytu. Do konca februára musia podnikatelia, ktorým bolo sťažené podnikanie v súvislosti so zamedzením šírenia COVID – 19, požiadať o dotáciu nájomného.

POMÁHAME SENIOROM

Mesto pomáha seniorom v týchto náročných časoch, radnica zakúpi a doručí 16.500 obyvateľom vo veku nad 65 rokov s trvalým pobytom v Nitre po dva respirátory FFP2.

Začalo sa aj očkovaním seniorov v mestských zariadeniach sociálnych služieb. Látka vyvinutá firmou Pfizer-BioNTech chráni pred Covidom-19 starších obyvateľov zo Zariadenia pre seniorov Zobor. Seniori majú za sebou už aj druhé kolo očkovania.

AKO FUNGUJE MESTSKÝ ÚRAD?

Mestský úrad je stále pre verejnosť zatvorený. Úradníci sú k dispozícii na telefónoch a pracovných emailoch počas bežných prevádzkových hodín mestského úradu. Tlačivá a formuláre nájdete na webstránke mesta, ale niektoré aj vo vstupnej chodbe mestského úradu spolu s poštovou schránkou pre vyplnené tlačivá.

ZOZNAM BEZPLATNÝCH MOBILNÝCH ODBERNÝCH MIEST (MOM) V NITRE

Mobilné odberné miesta nezriaďuje Mesto Nitra, preto budeme priebežne aktualizovať zoznam a údaje podľa dostupných informácií.

MOM PRED KULTÚRNYM DOMOM DRAŽOVCE

Kultúrna, Nitra
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM PROTILIEADLOVÁ RAKETOVÁ BRIGÁDA NITRA

Jelenecká, Nitra
PO - SO, 09:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM LEVICKÁ

Levická 11, Nitra (pred
budovou Pharmos)
PO - NE, 10:00 - 18:00
(14:30 - 15:00 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM ŠPORTOVÁ HALA OLYMPIA

Chrenovská 16, Nitra
PO - NE, 9:00 - 17:00
(bez prestávky)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM PRI ATLETICKOM ŠTADIÓNE

Trieda Andreja
Hlinku 55, Nitra
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM AGROKOMPLEX REGISTRÁCIE PRI HLAVNEJ POKLADNI, PAVILÓN F

Výstavná 654/4, Nitra
PO - NE, 8:00 - 16:00
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM AGROKOMPLEX POKLADNICA, VSTUP B6

Výstavná 654/4, Nitra
UT - PI, 12:00 - 20:30
(16:00 - 16:30 prestávka)
SO - NE, 8:00 - 17:00
(12:00 - 13:00 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM AGROKOMPLEX PRESS CENTRUM

Akademická, Nitra
PO - PI, 08:00 - 16:00
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM ŠTADIÓN FC NITRA

Jesenského 4, Nitra
PO - PI, 11:00 - 19:00
(15:00 - 15:30 prestávka)
SO - NE, 9:00 - 17:30
(13:00 - 13:30 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM PRED BUDOVOU RÚVZ

Damborského 15, Nitra
PO a ST, 08:00 - 11:00
bez objednania

MOM NA SIHOTI PRI KÚPALISKU

prístup iba pešo
MOM Na Sihoti
pri kúpalisku
Sihot 942/1, Nitra
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM ŠD MLADOSŤ

Štúrova 3, Nitra
PO - NE, 8:00 - 16:30
(12:00 - 12:30 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM FARSKÁ

Farská 10, Nitra
(vo dvore lekárne
a Čudného pohľadu)
UT - NE, 12:30 - 21:00
(17:00 - 17:30 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM RADLINSKÉHO

Radlinského 15, Nitra
(pred Penziónom
Pribina)
PO - NE, 8:00 - 16:30
(12:00 - 12:30 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM ŠTEFÁNIKOVA TRIEDA

Štefánikova trieda
146, Nitra (vedľa
Rodinného centra Alba)
UT - NE, 12:30 - 21:00
(17:00 - 17:30 prestávka)
objednávanie cez
web korona.gov.sk

MOM FAKULTNÁ NEMOCNICA

Špitálska 6, Nitra
PO - PI, 9:00 - 13:30
objednávanie cez
web korona.gov.sk,
v prípade voľných
miest zoberú aj
neobjednaných

MOM ZA MESTSKOU HALOU ČERMÁŇ

Dolnočermánska
105, Nitra
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM ČAJKOVSKÉHO

Čajkovského 40, Nitra
(Klokočinský jarmok)
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM DIELY PRI AMFITEÁTRI / SKATE PARKU

Popradská 147/10, Nitra
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM ČAJKOVSKÉHO

Čajkovského 31, Nitra
(nad hernou Kajot)
PO - NE, 10:00 - 18:00
(bez prestávky)
na objednávku cez
web korona.gov.sk,
v prípade voľných
miest berú aj
neobjednaných

MOM PRED KULTÚRNYM DOMOM PÁROVSKÉ HÁJE

Ulička 62/2, Nitra
PO - NE, 9:00 - 18:00
(13:00 - 14:00 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM PRAŽSKÁ

Pražská 9, Nitra
(areál Hagard.hal)
PO - NE, 8:00 - 16:30
(12:00 - 12:30 prestávka)
zatiaľ bez objednania

MOM BRATISLAVSKÁ

Bratislavská 466/29,
Nitra (pred budovou
Turancar)
PO - NE, 8:00 - 16:30
(12:00 - 12:30 prestávka)
zatiaľ bez objednania

Zdroj: Ministerstvo
zdravotníctva SR

**AKTUÁLNY
ZOZNAM MOM
V NITRE**

koronavirus.nitra.sk

TÍM, KTORÝ SA NEDÁ VYVÁŽIŤ ANI ZLATOM

Zuzana, Pavol, Tereza a Mária

Vysvedčenie dcéry je priamo úmerné tomu, koľko času som nebola doma, hovorí žena, ktorá šesť týždňov nemala jediný deň voľna. Bežné starosti musela podobne ako jej kolegovia hodiť za hlavu a nahradiť ich starosťou o jedinou vec - aby testovacie miesta, ktorých mesto začiatkom roka zriadilo niekoľko desiatok, šliapali ako švajčiarske hodinky.

Keď odbíjala silvestrovská polnoc, štvorica ľudí neriešila, koľko v novom roku schudne, koľko v ňom ušetrí a netrápila sa ani tým, či v 2021 skončí s cigaretami. Štyria ľudia mali v hlave silvestrovský deň v práci, kedy im oznámili, že Nitra sa kvôli dramatickej pandemickej situácii chystá na niekoľko týždňov trvajúce masívne testovanie desiatok tisíc ľudí na Covid-19.

Vedeli tiež to, že "Nitra sa chystá" znamená, že mesto na to testovanie majú nachystať oni.

ZOHRATÁ ŠTVORKA

Podporný tím pri každom jednom kole testovania tvorila štvorica tých istých ľudí z nitrianskej radnice: Zuzana Psotová, vedúca kancelárie prednostu, Tereza Zaujecová, šéfka Turistického informačného centra, Mária Cok Steinemannová z projektového odboru a jediný muž medzi ženami, Pavol Ferčák z odboru kultúry.

Aj zohratá štvorka je tvorená ľuďmi z mäsa a kostí, ktorí sa vidiny nepredstaviteľného

návalu práce desili. „Mne sa hneď vybavilo celoslovenské októbrové testovanie. Vtedy to bolo brutálne náročné - ťahali sme 14 dní vkuse, bývali sme tu do jedenástej v noci. Bola som tak vyčerpaná, že to človeku už ani nemyslí,“ priznáva Zuzana Psotová. Prosbu odrobiť aj mestské testovania však neodmietla. Prečo? „Kolegyni zomrel na Covid ocko, 23. decembra mi volala, že pozitívny je už aj jej manžel. Chcela sa preto ísť do nemocnice otestovať. Vonku čakala v jeden deň štyri hodiny a na ďalší deň ďal-

šie štyri hodiny, také boli rady. Kamarátke zomrel manžel a aj ona rovnako dlho čakala na testovanie. Vyburcovalo ma to k tomu, že som si povedala, že niekto to pre tých ľudí musí urobiť, aby mali všetci možnosť otestovať sa.“

„Som mladý a vitálny, bral som to ako svoju povinnosť,“ vyhlásil Pavol Ferčák. „Zdravotné hľadisko sme všetci trochu potlačili a dúfali sme, že sa nám nič nestane,“ priznáva Tereza Zaujecová. A nielen zdravie, do úzadia išli aj ich vlastné rodiny: „Vysvedčenie mojej školopovinnej dcéry je priamo úmerné tomu, koľko času som nebola doma,“ pousmeje sa šéfka TIC.

Títo ľudia neboli zďaleka jediní, kto pripravoval chod mobilných odberových miest (MOM). No tvorili jadro nevelkej skupiny z nitrianskej radnice. Skupiny, ktorá si na seba naložila zodpovednosť za hladký priebeh testovania.

A cieľ bol celkom jasný: aby si ľudia ani nevšimli, že tu sú. Lebo len to znamenalo, že všetko prebieha hladko: že MOM-ky sú na vhodných miestach, že ich je dosť, že splňajú náročné požiadavky hygienikov, že sú otvorené načas, že sú v nich pripravení zdravotníci aj administratívni pracovníci a že v nich nechýba materiál.

DESIATKY 'MOM-IEK'

Značnú časť príprav na testovanie zabralo obvolať všetkých zdravotníkov a administratívnych pracovníkov, uzavrieť s nimi zmluvy a logisticky ich rozdeliť tak, aby nechýbali nikde a aby mali aj svojich ná-

hradníkov. „Ani pri tých ďalších kolách nebolo vždy ľahké zabezpečiť ich, pretože často sme sa na poslednú chvíľu dozvedeli, že sa ide do ďalšieho kola, no lekári a sestričky už mali na daný víkend nahodené služby v nemocnici,“ povedala Mária Cok Steinemannová.

Pri príprave testovacích víkendov, ktorými mesto Nitra vo veľkom nahrádzalo úlohu štátu a ktorých nakoniec bolo až päť, sa vychádzalo zo skúseností z celoslovenského plošného testovania z prelomu októbra a novembra. Rozdiely však boli: nielen v počte otvorených miest, ale aj v počasi. Kým na sklonku októbra bolo na území Nitry 64 miest na testovanie a vonku bolo stále celkom teplo, pri príprave 'mestských' kôl udreli mrazy a s nimi potreba robiť testy vo vnútri. Na stole bola aj požiadavka na redukcii miest,

„Vylúčili sme škôlky a na základných školách sme testovali iba v telocvičniach, pretože tie sú teraz uzavreté. Prihliadali sme na to, aby ľudia v minimálnej miere vstupovali do priestorov, kde by sa o pár dní neskôr mohli pohybovať deti,“ vysvetľuje Pavol Ferčák.

Základ bol vybaviť priestory všetkým možným - od odpadových nádob na biologický odpad cez zábrany na regulovanie radov až po označenie priestorov šípkami a ďalšími značkami. Len pre ilustráciu, do akých detailov sa šlo: potiahnuté stoličky nevyhovovali, nahradili sa museli takými, ktoré sa dali ľahko vydezinfikovať.

Tím zabezpečoval nepredstaviteľné množstvá ochranných pomôcok, ktorých bolo po celoslovenskom testovaní málo, zháňali ich preto po

SPOMIENKY NA TESTOVANIE

Krízovej štvorky z mestského úradu sme sa pýtali, čo sa im aj po rokoch vybaví, keď si s odstupom času spomenú na hektické testovacie týždne zo začiatku roka 2021:

Tereza Zaujecová: „Ľudia z jednotlivých tímov, ktorí zabudli na víkendy aj ohrozenie. Vytvorili sa medzi nimi také vzťahy a priateľstvá, že títo ľudia sa kedykoľvek radi stretnú. Bohužiaľ, v tomto čase je to možné iba pri testovaní...“ (smiech)

Mária Cok Steinemannová: „Šesť tri štvorka. (smiech) To mi ostane v pamäti doživotne.“ (634 je číslo zasadačky na prvom poschodí mestského úradu, ktorá sa na dlhé týždne premenila na velín, v ktorom sídlil podporný štáb zabezpečujúci hladký priebeh testovania.)

Pavol Ferčák: „Títo ľudia, ktorí sú už ako súčasť mojej rodiny. Predstavím si tváre týchto troch krásnych žien, ako sa smeje hneď od rána a večer sa zdravíme a odchádzame.“

Zuzana Psotová: „Poznanie, že niektorým ľuďom keď kedykoľvek zavolám, tak mi nepovedia nie - a to je aj to, čo ma motivovalo ísť ďalej. Trávim tu kopu hodín s týmito ľuďmi a keď to celé skončí, zistím, že mi neskutočne chýbajú.“

IBALGIN, KRIEDA, OHRIEVAČE

Neboli to ani zďaleka iba rukavice, ochranné overaly či obedy. Toho, čo tím z mesta na každé jedno odberné miesto podonášal, bolo oveľa viac - vyšlo to na jedno natrepané osobné auto na každú MOM-ku. Na každé jedno odberné miesto pri každom kole testovania poslali 60 overalov rôznych veľkostí, rovnaký počet návlekov na obuv a respirátorov, 6 ochranných štítov a 6 okuliarov. Každá MOM-ka dostala 5 litrov dezinfekcie na povrchy a 3 kusy dezinfekcie na ruky, papierové vreckovky, vrecia na biologický odpad, lekárnicky, papierové vreckovky. Inštalovalo sa 57 kusov zábran na regulovanie radov. Nič by nefungovalo bez kancelárskych potrieb - a sem sa okrem 1500 kusov obálok s 1500 certifikátmi počítajú napríklad aj také maličkosti ako fixky, špendlíky, krieda či lepiace pásky. Zdravotníckym pracovníkom bolo potrebné zabezpečiť obedy, varné kanvice a s nimi aj kávu, čaj a cukor. No podporný tím riešil aj kurióznější veci: pracovníkom MOM-iek zabezpečil ohrievače, reflektory aj dosky na prechod cez kaluže alebo blato. Prípadne väčšie overaly, keď sa testovaciemu tímu zdalo, že po obede sú im tie z rána pritesné. A keď veliaci dôstojník z Janíkoviec zavolať, že potrebuje dva Ibalginy, podporný tím vyrážal z mestského úradu aj s ružovými tabletkami.

Tomáš Holúbek

Malá časť materiálu pre testovacie miesta.

ktorých sa nakoniec počas všetkých testovacích týždňov otváralo v rozpätí od 20 do 42. „Snažili sme sa, aby testovanie bolo iba v mestských priestoroch a aby boli vykryté aj jednotlivé mestské časti Nitry,“ hovorí Zuzana Psotová.

Každé jedno miesto si prezreli hygienici. Tí dohliadali nielen na to, aby tu bol osobitný vchod a iné dvere na východ, ale dbali aj na zdanlivé banality ako to, či sa dá miestnosť dostatočne vyvetrať, alebo či sa môže po skončení testovania ponechať niekoľko dní nedotknutá.

celej krajine. Veď si vezmite len ochranné rukavice: zdravotník má jedny rukavice, na ktoré si nasadí ďalšie. Tie vrchné si po každom otestovanom mení. Ruky zdravotníkov nie sú univerzálnej veľkosti, takže zásob rukavíc musel mať podporný tím v každej veľkosti, aby ich dokázal za pár minút doručiť tam, kde dochádzali.

Podporný tím robil záznaky na počkanie, ktoré ocenili nielen ľudia v testovacích miestnostiach, ale hlavne verejnosť.

text a foto: Tomáš Holúbek

ČO MAJÚ SPOLOČNÉ ALBERT EINSTEIN, WALT DISNEY ČI ELVIS PRESLEY?

Poruchou pozornosti spojenou s hyperaktivitou (ADHD) trpí na Slovensku približne 5 % obyvateľstva.

ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder), teda porucha pozornosti s hyperaktivitou, je diagnostikovaná u stále väčšieho počtu detí. Hlavnými znakmi sú hyperaktivita, nepozornosť a impulzivita.

Odhaduje sa, že v každej školskej triede trpí touto poruchou jeden až traja žiaci. Doteraz niektorí ľudia spochybňujú ADHD ako vrodennú neurovývinovú poruchu, tieto neposedné deti pokladajú za nevychované, vinu za ich správanie pripisujú nezvládnutej výchove zo strany rodičov, nadbytku používania elektroniky a iných nástrah dnešnej hektickej doby.

Preto je dôležité vzdelávať verejnosť, pedagógov aj rodičov, aby vedeli pochopiť, pomôcť a začleniť tieto deti do plnohodnotného spoločného života. Práve to je úlohou občianskeho

združenia Slovenská ADHD Asociácia.

Koncom januára vysielalo Nitrianske centrum pre podporu vzdelávania v rámci grantového programu EDUpoint Nitra live webinár na tému "Čarymáry a triky s deťmi s ADHD", podporený nadáciou Pontis a mestom Nitra. Tento webinár viedol školiteľ Radovan Kyrinovič, vyštudovaný psychológ, výchovný poradca a školský psychológ.

"Paradoxne som nikdy nemal ADHD oficiálne diagnostikované, lebo som školu zvládol a nemal som výrazné výchovné problémy. Pamätám si, ako som päťročný sedel na schodoch v kine, lebo som nebol schopný obsedieť na sedadle ako ostatní diváci. To isté sa mi stávalo aj na základnej škole. Športové gymnázium som

zvládol hlavne vďaka športu, ktorý mi pomáhal odbúravať hyperaktivitu. Na vysokej škole som študoval psychológiu krásnych osem rokov namiesto piatich", povedal Radovan Kyrinovič.

ADHD NIE JE CHOROBA, DAR ANI PREKLATIE, JE TO NEUROVÝVOJOVÁ PORUCHA

Príčina vzniku ADHD je stále v procese skúmania, vo veľkej miere ide o genetiku, medzi vonkajšie vplyvy patria fajčenie a pitie alkoholu matky počas tehotenstva, komplikovaný pôrod, úraz hlavy najmä v prednej časti mozgu, ale aj ťažké kovy v potravinách.

"Človek s ADHD nie je kvalitatívne iný človek, má rovnaké túžby a potreby. Tak, ako sa líšime telesnou výškou, líšime sa aj mozgovou činnosťou. U týchto detí funguje mozog inak, v prednej časti mozgu dochádza k spomaleniu vývoja približne o 30 %. Preto sa treba navzájom akceptovať, tak ako vzrastovo nižší športovec nebude hrať basketbal, ak to sám nechce, netreba ani ľudí s ADHD tlačiť do vecí, v ktorých budú doslova trpieť", vysvetľuje Radovan Kyrinovič.

ADHD A DETI

ADHD prináša myšlienkový nepokoj, deti sa "zamotávajú", skáču do reči ostatným alebo odbiehajú od témy. Nízka sebakontrola súvisí s impulzívitou, deti majú problémy vo vzťahoch, nevedia dodržiavať pravidlá a sú častokrát vzdorovité voči dospelým. Sú to deti typu čo na srdci, to na

jazyku, čo zvyčajne vedie ku konfliktom.

Deti s ADHD žijú pre daný okamih, rodičia sa zhodujú v tom, že ich deti akoby nevnímali budúcnosť. Plánovanie povinností je pre ne nepredstaviteľné, nevedia odhadnúť čas a nevnímajú dôsledky. Projekt, ktorý má dieťa za úlohu odovzdať o týždeň, začína pripravovať večer pred termínom. Verbálna pamäť je oslabená, rodič nakáže dieťaťu prácu a za minútu na to dieťa zabudne.

Rodičia detí s ADHD sú v oveľa väčšom strese, narastá napätie v rodine vo vzťahu k dieťaťu, súrodcom aj voči partnerovi.

Pre deti s ADHD je preto dôležité vytvoriť pevné a láskyplné rodinné zázemie s jasne určenými pravidlami, v škole pomôže špeciálny pedagóg, individuálny prístup učiteľov, prípadne neurológ.

ADHD A DOSPELOSŤ

Mnoho rodičov dúfa, že deti s ADHD z tejto diagnózy vyrastú. Podľa skúseností Radka Kyrinoviča aj podľa súčasných vedeckých poznatkov to tak väčšinou nie je. "Mozog dozrieva do tridsiatky, zmiznú len vonkajšie príznaky, človek sa naučí kontrolovať svoje pohybové prejavy a "scivilizuje sa". Na základe niektorých štúdií 3x viac detí musí opakovať ročník, 46 % má problémy s políciou, 22 % skončí vo väzení, až 49 % spôsobí dopravnú nehodu a vyše 50% podľahne návykovým látkam."

Dospeli s ADHD sú v práci fluktuanti, časté sú hádky s kolegami aj vedením, ubíja ich jednotvárnosť kancelárska práca a sedavé zamestnanie. Slabý time-management, nedodržané deadlines, nechut vyplňovať byrokratické tabuľky, časté strácanie mobilu či kľúčov, meškanie na schôdke a neskoré platenie účtov – to všetko sú situácie, pre ktoré zamestnávateľ stráca trpezlivosť a ukončuje pracovný vzťah. Tieto faktory zasahujú aj do súkromného a partnerského života.

“Internátna špeciálna škola pre chlapcov hľadala vychovávateľa a toto pracovné obdobie bolo jedno z mojich najšťastnejších. Zistil som, že môj život nie je márný a viem ho využiť pre pomoc iných. Na starosti som mal výchovu malej skupiny chlapcov od hygieny cez pracovné povinnosti, učenie až po voľný čas. Teraz pracujem ako školský psychológ na Gymnáziu v Bratislave”, zhnul svoje doterajšie pracovné skúsenosti Radko Kyrinovič.

AKO POMÔČŤ DEŤOM A DOSPELÝM S ADHD V KAŽDODENNOM ŽIVOTE?

Pri deťoch je dôležité vhodné pracovné prostredie, upratovaný stôl, hodiny na stole, nástenka s úlohami, rodinný kalendár, striedanie povinností s oddychom, pochvala, ale hlavne láska, podpora a vymedzenie jasných pravidiel.

Zo skúseností špeciálnych pedagógov vyplýva, že deti s ADHD majú radšej prísnych ale spravodlivých učiteľov a ich vzťah k vyučovaciemu predmetu sa spája s ich vzťahom k danému učiteľovi. Ak nebude mať rád matikárku, môže mať problémy aj so samotným predmetom, aj keď má na ňu bunky.

Ideálne pre ľudí s ADHD je pravidelný šport, meditačné

cvičenia, striedanie práce a zábavy v pomere 20 minút k 5 minútam a systém odmeňovania. Spravíš si úlohy, môžeš si zahrať hodinku na počítači. Neposlúchneš, dnes nebude počítač. Je to tvoja voľba.

Pravidlá z detstva treba dodržiavať aj v dospelosti. Kalendáre, pripomienkovače, joga či pilates, motivácia, sa stanú súčasťou každodenného pracovného i súkromného života.

Svoje o tom vie aj Zuzana Vogelová, učiteľka na ZŠ, ktorá sa celý život borí s dyslexiou.

“Od prvej triedy na ZŠ som mala množstvo problémov v škole. Po skončení gymnázia som podstúpila testy na pro-

fesijné schopnosti, výsledkom testu bolo neodporúčenie štúdia na vysokej škole. Ďalšie vyšetrenia dokonca potvrdili mentálnu retardáciu. Moja mama sa nikdy nevzdala, bola mi najväčšou oporou a jej vďačím za to, čím som dnes. Vysoškú školu mám za sebou, dnes učim na ZŠ Topoľová, ktorá má dlhoročné skúsenosti s integráciou zdravotne znevýhodnených detí a venuje sa deťom aj s vývinovými poruchami učenia a ADHD”, zaspomínala si na svoje skúsenosti učiteľka a externá doktorantka na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre.

ADHD nesúvisí s IQ, len niektoré konkrétne psychické funkcie sú oslabené. Títo ľudia bývajú veľmi kreatívni, ideálnym zamestnaním sú

“Ak budete hodnotiť rybu podľa schopnosti vyliezť na strom, celý svoj život prežije v domnienke, že je hlúpa.”

Albert Einstein

umelecky zamerané povolania ako fotograf, šéfkuchár, herec, spisovateľ, režisér. Odporúčaná je práca s ľuďmi – psychológ, konzultant, odborné poradenstvo, ale aj adrenalínové povolania ako policajti, hasiči, záchranári.

Text: Timea Galová

INTERNETOVÁ BEZPEČNOSŤ – NOVÉ ON-LINE VZDELÁVANIE NA ŠKOLÁCH

Deti a teenageri sa vo virtuálnom svete môžu ľahko stať obeťami trestného činu.

Problematika internetovej bezpečnosti či mediálnej gramotnosti by mala byť dôležitou súčasťou doplnkovej výučby. Deti a teenageri sa vo virtuálnom svete môžu ľahko stať obeťami trestného činu. V každom krajskom meste vznikli informačné kancelárie pre obeť trestných činov. Okrem priamej komunikácie s klientmi sú

súčasťou pomoci aj preventívne aktivity, ktoré sa vykonávajú v teréne, no súčasná situácia si vyžaduje rýchle prispôbenie sa on-line životu. Rezort vnútra začal minulý rok v jednotlivých krajoch spoločne s Detskou organizáciou Fénix organizovať webináre, Pre veľký záujem zo strany škôl pokračuje Ministerstvo vnútra

v tomto projekte i tento rok. Deťom sa budú prihovárať odborníci na témy:

- **Internetová bezpečnosť** (Jozef Halcin, odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR)
- **Nenávistné prejavy na internete** (Andrea Cox a Natália Babicová, OZ digiQ)
- **Mediálna gramotnosť – hoaxy, dezinformácie a falošné správy** (Kristína Blažeková a Dominik Porvažník, OZ Zvol si info).

V prípade záujmu viac info pomocobetiam@minv.sk

Text: Timea Galová

TURISTICKÉ CENTRUM V NITRE HODNOTÍ ROK 2020

Pandémia COVID-19 ovplyvnila fungovanie prevádzky TIC Nitra. V mesiacoch marec, apríl, máj, november a december fungovali v obmedzenom režime, kedy prevádzka slúžila úplne alebo čiastočne ako infocentrum, informácie poskytovali telefonicky alebo e-mailom. Cestovné obmedzenia počas roka ovplyvnili aj počet zahraničných turistov v TIC Nitra, spolu ich bolo 803 z celkového počtu 6717 návštevníkov prevádzky. Najsilnejšie boli mesiace júl a august. Služby TIC Nitra využilo v roku 2020 spolu 10634 záujemcov. V roku 2020 využilo sprievodcovské služby 870 záujemcom prevažne v slovenskom jazyku. Novinkou uplynulého roka boli prehliadky „Like a local - Ži ako miestny“, kde miestni nadšenci nevšednou formou predstavili autentické miesta s koncentráciou kreativity, umenia, kultúry a prírody. Išlo o prehliadky Po stopách nitrianskej secesie s Peťom, Strašidelné záhady Nitry s Marekom, štafetová prehliadka Putujeme Nitrou, Tajomné zákutia Zoborských vrchov, cykloprehliadka Nitry, Tríbeč a jeho tajomstvá na bicykli, Nitra detskými očami s Leom, Farebná krása dekoratívnych kameňov v uliciach Nitry a prehliadka Zoborského kláštora s pátrom Filipom. Začiatkom júla 2020 spustilo TIC mobilnú geolokačnú

aplikáciu Cesty mladého Corgoňa. Vzťahuje sa k téme Nitra na siedmich pahorkoch a je dostupná v slovenskom, anglickom jazyku a nitránčine. Za 1 mesiac od spustenia hry sme zaznamenali 450 inštalácií, 290 aktívnych užívateľov a odovzdali sme 50 dekrétov k hre. K prehliadkam a k aplikácii boli vyrobené aj propagačné zážitkové videá Cesta na hrad s Leom, Zoborské vrchy s Peťom a zážitkové video k aplikácii v nitránčine. Začiatkom roka boli osadené nové informačné tabule na Martinskom vrchu a autobusovej stanici, pribudol označovník lokality o Zobore a Zoborskom kláštore a informatívne tabule pred Špecializovanou nemocnicou sv. Svorada. Vo výzve na poskytovanie dotácií pre oblasť cestovného ruchu bolo podporených 5 projektov. Od začiatku júla 2020 sa stal TIC Nitra 1. INFOBODOM Cyrilometodskej cesty na Slovensku. TIC Nitra sa zapojil do organizovania podujatí: Nitra, milá Nitra, Leto na Zoborskom kláštore, oslavy Svetového dňa cestovného ruchu a dobrovoľníckej akcie „Naše mesto“ cez Nadáciu Pontis na Zoborskom kláštore. Kritické mesiace využili kolegyňky na tvorbu nových propagačných materiálov. Do ponuky tlačených materiálov pribudli dve brožúry v slovenskej a anglickej verzii Víkend v Nitre, S batohom po nitrianskych kopcoch, vznikla detská skladačka Nitra pre deti a leťák Zahraj sa s Corgonikom. V roku 2020 bola vypracovaná Stratégia rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2021-2030, autorkou návrhovej časti je Zuzana Palenčíková z UKF v Nitre. V spolupráci s Ivonou Fraňovou, prezidentkou Asociácie informačných centier Slovenska koncom roka začali s prípravou „Manuálu vnútorného systému kvality destinačného manažmentu v Nitre.

MÁTE DOBRÝ NÁPAD NA ZLEPŠENIE VEREJNÝCH PRIESTOROV V NITRE?

Získajte naň až 7000 Eur v grantovom programe Nitrianskej komunitnej nadácie. Nitrianska komunitná nadácia vyhlasuje výzvu v grantovom programe Inovatívne s Foxconnom. Program je zameraný na vytvorenie novej alebo inováciu existujúcej infraštruktúry v rámci verejných priestorov v meste Nitra, ktorá bude slúžiť širokej verejnosti. Projekty môžu pokrývať rôznorodé oblasti, napríklad zakomponovanie nových enviro prvkov do verejných priestorov, atrakcie a info nosiče umiestnené vo verejných priestoroch podporujúce cestovný ruch, tvorba a inštalácia prvkov alternatívneho mobiliáru - netradičné lavičky, kvetinová výzdoba, zakomponovanie vizuálnych objektov umenia, vytváranie nových alebo inovovanie existujúcich oddychových zón pre verejnosť ako obnova fontán, pešia zóna, Svätoplukovo námestie, Park na Sihoti, dobudovanie parku na Klokočine, oddychové miesta pre cyklistov pozdĺž cyklotrás a podobne...

Uzávierka grantového programu/prijímania žiadostí o grant je 9. 4. 2021 do polnoci. Viac info nájdete na webstránke Nitrianskej komunitnej nadácie www.nkn.sk

PREDAJCOVIA SI MÔŽU OBJEDNAŤ PREDAJNÉ MIESTO NA TRŽNICI

Záujemcovia o predajné miesto vyplnia tlačivo „Objednávka na predajné zariadenie na Mestskej tržnici v Nitre“ a odošlú ho na e-mailovú adresu podatelna@msunitra.sk. Viac info na www.nitra.sk.

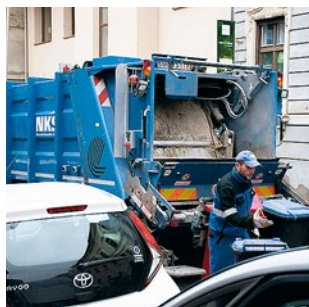

MESTO ZVEREJNILO VÝZVY NA POSKYTNUTIE DOTÁCIE

Poskytnutie dotácie si môžete žiadať na tieto oblasti:

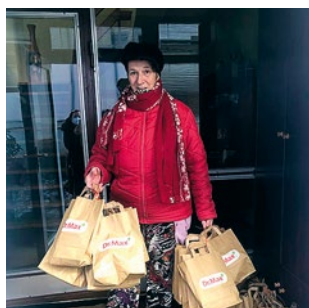
- Podpora strategických športových klubov
- Podpora ostatných športových klubov
- Kultúra a kreatívny priemysel – realizácia podujatí, aktivít, celoročnej činnosti a tvorby
- Kultúrne pamiatky a pamätihodnosti
- Podpora a rozvoj cestovného ruchu v meste

Žiadosť o poskytnutie dotácie je možné podať cez elektronický formulár <https://nitra.egrant.sk>. Termíny podávania žiadostí a kontaktné osoby na konzultácie nájdete na našej webstránke www.nitra.sk

ZMENA VÝVOZNÝCH DNÍ KOMUNÁLNEHO A BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÉHO ODPADU

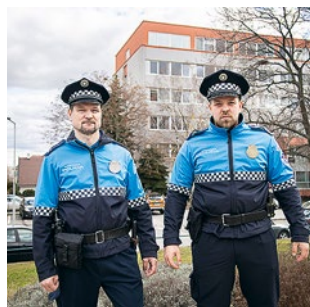
Vzhľadom na to, že rok 2020 končil nepárnym týždňom (53.) a rok 2021 začínal tiež nepárnym týždňom (1.) došlo k zmene vývozných dní v roku 2021. Kto mal doposiaľ vývoz odpadu v párny deň, bude mať nepárny a naopak.

SENIORI DOSTALI VITAMÍNOVÉ BALÍKY

Darovalo im ich mesto v spolupráci s Radou seniorov mesta ako poďakovanie. Vitamínové balíky poputovali ešte koncom minulého roka do všetkých seniorských

organizácií pôsobiach na území nášho mesta. Radnica im touto cestou chcela vyjadriť vďaka a oceniť ich snaženie pri tvorbe kultúrno-spoločenských a športových projektov. Mesto podarovalo takmer 1 500 balíkov, ktoré obsahovali vitamín B, vitamín C, vitamín D3 a hroznový cukor.

Z ČINNOSTI MESTSKEJ POLÍCIE

Polícia preverovala podnet o žobrajúcom maloletom chlapci pri obchodnom dome NAY. Išlo o dvanásťročného chlapca, ktorý bol mestskej polícii známy. Chlapec vraj chodí žobrať, aby mal na jedlo. Tiež uviedol, že v priebehu minulého týždňa bol chorý, kašľal a mal teplotu. On, ani jeho rodina, neabsolvovali test na COVID-19. Keďže chlapec navyše uvádzal nepravdivé údaje o svojej totožnosti a z minulosti hliadka mala znalosť, že už bol za podobné konanie riešený, mestskí policajti skontaktovali pracovníčku sociálnej kurately ÚPSVaR-u v Nitre.

Kamerový systém zaznamenal dvoch mužov, ktorí farbou poškodzovali železnú konštrukciu, betónovú plochu, elektrickú skriňu a betónové plochy na dráhe v skateparku na Popradskej ulici. „Skatepark poškodzovali dvadsaťšesťročný muž z Alešíniec a tridsaťštyriročný muž z Nitry,“ uviedla polícia. Oba zadržaní muži sa na mieste priznali, preto mestskí policajti privolala

hliadku policajného zboru, ktorá prípad prevzala.

Mestskí policajti zasahovali aj v Domove opatrovateľskej služby na ulici Janka Kráľa, kde vo svojom byte spadla žena z pomocného vozíka a nevládala sama vstať. Incident nahlásila jej suseda. Príslušníci už takúto situáciu nedávno riešili, preto vedeli, že nemusia násilne otvárať dvere a do bytu sa k spadnutej žene s jej súhlasom dostali cez ľahšie prístupný balkón. Žena nevykazovala vonkajšie zranenia, ani sa nestožovala na žiadne zdravotné problémy.

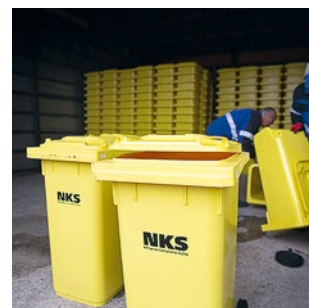
Mestská polícia opakovane riešila podnet s bezdomovcom, ktorý prespával vo vnútorných priestoroch bytovky na Alexyho ulici. Napriek tomu, že päťdesiatpäťročného muža vyzvali, aby miesto opustil a informovali ho o možnostiach využitia útulku pre ľudí bez domova, muž sa na miesto vrátil. Pri treťom výjazde ho polícia našla ležať pred vchodom. Muž nedokázal sám vstať a s hliadkou nekomunikoval, preto mu zavolali sanitku.

Ďalší bezdomovec potreboval pomoc na Párovskej ulici, pretože uviazol v šachte. Našiel ho tam občan, ktorý chcel šachtu zavrieť a preto privolal políciu. Hliadka pomohla mužovi dostať sa zo šachty von a šachtu riadne uzavreli poklopom.

Počas víkendového testovania polícia pátrala po bezdomovcovi, ktorý bol pozitívne testovaný na COVID-19 a mal byť umiestnený do povinnej karantény v ubytovacom zariadení na Dolnozoborskej ulici. „Jednalo sa o dvadsaťštyriročného miestneho bezdomovca, ktorého mestskí

policajti našli pri hypermarkete,“ uviedla polícia.

Muž požiadal na linke 159 o pomoc s naložením jeho výrazne obézneho otca do auta, pretože potrebuje ísť do nemocnice. Po príchode polícia spozorovala približne 150 kilového sedemdesiatštyriročného muža, ktorý leží na ceste pred autom. Podľa syna otec k vozidlu prešiel sám a následne skolaboval, preto polícia privolala sanitku a posádke pomohla muža naložiť.

DO KTORÉHO KONTAJNERA PATRIA NÁPOJOVÉ KARTÓNY?

Je to žltý kontajner. V Nitre sa tento druh obalov triedi spoločne s plastami a kovmi (plechovky, konzervy, drobný kovový odpad...). Pred vyhodnotením nápojový kartón zošliapnite. Nestlačený odpad v zberných nádobách zabera veľa miesta, to zvyšuje frekvenciu vývozov kontajnerov a náklady na prepravu vzduchu. Nevyhadzujte obaly so zvyškami potravín. Obaly nemusíte umývať, ale vylejte z nich zvyšky.

Vedeli ste, že z dvoch litrových nápojových kartónov sa dá vyrobiť jeden meter štvorcový kuchynských utierok alebo toaletného papiera? Papierové tašky sú tiež výsledkom recyklácie nápojových kartónov.

Text: Lenka Mareková

Foto: Roman Oravec

KULTÚRA JE TO, AKÍ SME AKO SPOLOČNOSŤ

Marián Tesák, projektový manažér kandidatúry Nitry na titul Európske hlavné mesto kultúry 2026. Spolu so svojím tímom pracoval na prihláške takmer rok a úspešne sa mu podarilo dostať naše mesto do finálového kola tejto súťaže.

Čo prvé vám napadlo, keď ste sa dozvedel výsledky?

Mal som v hlave úplný mišmaš. Od obrovskej radosti a hrdosti na celý tím a všet-

kých, čo na projekte spolupracovali, cez sklamanie, že postup musíme oslavovať cez videohovor a nie osobne, až po mierny panický záchvat z toho, akých šialene nároč-

ných deväť mesiacov nás čaká. Ale ten sa veľmi rýchlo zmenil na nadšenie a hneď v nedeľu po oznámení výsledkov sme sa začali s tímom rozprávať o ďalších krokoch.

Aká je vaša motivácia pracovať na tomto projekte? Predsa len, ide o projekt, ktorý bolo treba vybudovať od úplných základov.

Slovo kultúra v názve projektu treba brať v čo najširšom kontexte. EHMK nie je len celoročný festival kultúrnych podujatí naprieč rokom 2026. Je to transformatívny proces, ktorý môže Nitru posunúť kilometrovými krokmi dopredu. Ide o tvorbu stoviek pracovných miest, obrovský

nárast turizmu, revitalizáciu infraštruktúry a verejných priestranstiev, rozvoj medzinárodných partnerstiev, zlepšenie imidžu mesta, aktivizácia širokej verejnosti, zapájanie marginalizovaných skupín, sieťovanie kultúrnych aktérov... a takto by som vedel pokračovať snáď hodinu. A kvôli predstave takejto Nitry to všetci chceme robiť.

Aké sú reakcie vášho okolia na kandidatúru Nitry? Vníma tím podporu od ľudí v meste?

V mojom okolí pozitívne, ale samozrejme, vnímam aj negatívne reakcie. A nečudujem sa im. Nitra má veľmi veľa problémov, a aj my v projekte kandidatúry na ne poukazu-

jeme. Chápem aj tých, ktorí sa pýtajú, či mesto nemá iné problémy ako kultúru. To je však len uhol pohľadu. Na mesto sa totiž treba pozerieť ako na organizmus, kde aj na prvý pohľad nesúvisiace veci spolu súvisia.

Načrtnem príklad, ktorý môže znieť absurdne, ale funguje: Doprava. Problém, pre ktorý

chcú žiť v meste, ktoré je živé, aktívne a vnímavé. A Nitra taká momentálne nie je. Práve EHKM ju vie v tomto smere výrazne posunúť. Nechcem povedať, že v Nitre kvalitní ľudia nie sú. Sú a poznám ich veľa. Mohlo by ich však byť oveľa viac. Sám to silno vnímam, keďže z môjho maturitného ročníka na gymplí odišlo z Nitry 90% mojich spolužia-

Vnímam, že kultúrny život sa v Nitre posúva vpred. Nitra má už teraz čo ponúknuť, máme naozaj silnú divadelnú scénu, progresívnu galériu, niekoľko silných hráčov na nezávislej scéne, nádherný mestský park, stále častejšie ožíva Horné mesto a Hrad. A verím, že vďaka novej stratégii rozvoja kultúry, na ktorej pracovali aj členovia tímu Nitra 2026, sa posunie ešte ďalej.

No, napríklad ja som z Klokočiny a mám ju veľmi rád, stále žijú moji rodičia aj sestra s rodinou. A práve pohľadom napríklad chalana z paneláku z okraja sídliska sa dá hodnotiť kultúra v celom meste. Kam som chodil na koncerty, keď som mal 15? Do mesta. Do kina? Do mesta. Do parku? Do mesta. Doma som len spal, čítal knižky a sedel za počítačom. Presne tak, ako sa dá spoločnosť hodnotiť podľa toho, ako

sa správa k svojim najzraniteľnejším, aj mesto sa dá hodnotiť podľa toho, ako sa žije na jeho okraji. A práve tam má Nitra veľké rezervy. Preto sa napríklad veľmi teším z letných premietaní v amfiteátri na Dieloch či susedských aktivít na Chrenovej a Klokočine.

Častokrát sa stretávam s reakciou, že v Nitre máme predsa dosť kultúry – galéria, múzeum, dve divadlá. A pritom máme tri divadlá. O čom to, podľa vás, vypovedá?

Hovorí to o tom, že vo väčšinom uvažovaní platí rovnica kultúra = umenie. No to tak nie je. Kultúra je to, akí sme ako spoločnosť. Ako sa správame jeden k druhému, k svojmu okoliu. Ako vieme počúvať, vnímať a konať. Je storočná mestská tržnica v centre mesta s fasádou prekrytou lacný-

EHKM nie je len celoročný festival kultúrnych podujatí naprieč rokom 2026. Je to transformatívny proces, ktorý môže Nitru posunúť kilometrovými krokmi dopredu.

sa veľa Nitrančanov trhá zo spánku. Mesto jednoducho nebolo stavané na také množstvo áut, aké v ňom v súčasnosti sú. Parkoviská na Klokočine či ulice Starého mesta už nenaľufnete. Preťaženosť dopravného systému však nemá jedno rýchle riešenie, treba k nemu pristupovať systematicky, kombináciou parkovacej politiky, siete záchytných parkovísk, alternatívnych druhov dopravy, kvalitnej MHD... Na implementáciu takýchto a podobných riešení však treba veľa kvalitných a motivovaných ľudí s dobrým vzdelaním a skúsenosťami, ktorí vedú potiahnuť aj tých okolo seba, a ktorí majú k svojmu mestu vzťah. No takých nestačí len zaplatiť. Takíto ľudia väčšinou

kov – do Bratislavy a alebo do zahraničia. Nitra im chýba, no tam, kde sú, majú lepšie podmienky na život, takže vrátiť sa im veľmi nechce.

Nitra sa už raz uchádzala o tento titul, v roku 2013. Vy ste boli vtedy stredoškôľák. Registrovali ste vtedy túto kandidatúru?

Ani veľmi nie, kandidatúra na EHKM 2013 sa chystala myslím v rokoch 2007-2008. V tom čase som akurát nastupoval na strednú, takže som mal hlavu niekde inde.

Ste rodákom z Nitry. Ako vnímate vývin kultúry v našom meste? Ide to správnym smerom?

mi reklamami dosť kultúrna? Je dosť kultúrny unikátny komplex kasární z 19. storočia prerastený burinou? Alebo hlavná pošta, na ktorú sa nedostane nikto s pohybovými problémami? Podľa mňa nie.

Čo vy, sám za seba, očakávate od mesta, ktoré nesie titul Európske hlavné mesto kultúry?

Mesto, ktoré je platformou pre všetkých jeho obyvateľov, aby sa podieľali na tom, aké je.

Do finále súťaže sme postúpili spolu s Trenčínom a Žilinou. Čakal ste tieto mestá a v čom má Nitra náskok?

Úprimne, čakal. Poznáam viacero ľudí, ktorí kandidatúry Trenčína a Žiliny chystajú. Šéfom oboch tímov – Lucii Dubačovej z Trenčína a Chrišovi Potironovi zo Žiliny – som volal ešte v ten deň, keď sme postúpili. Nevie, či máme náskok, myslím, že teraz sme všetci skočili na rovnakú štartovaciu čiaru.

Kandidatúru čaká náročný polrok, kedy váš tím bude musieť prepracovať prihlášku na základe pripomienok poroty. Čo vás najbližší polrok čaká?

V prvom rade musíme celý proces kandidatúry viac "zoficiálniť", na projekte pracoval tím ľudí po večeroch a víkendoch vo svojom voľnom čase popri zamestnaniach – takmer alebo úplne zadarmo. Titul však takýmto spôsobom určite nevyhráme. Musíme začať pracovať systematickejšie, viac komunikovať, no aj viac počúvať. Musíme viac do procesu zapájať lokálnych kultúrnych aktérov, ale aj obyvateľov Nitry, užšie spolupracovať s regiónom. A prehĺbiť európsky rozmer našej prihlášky.

Žijete a pracujete v Bratislave. Ak bude naša kandidatúra úspešná, vidíte sa najbližšie roky aktívne v Nitre?

Už pár rokov delím svoj čas medzi Nitru a Bratislavu čoraz viac, najmä v lete, kedy

v Nitre chystáme festival. A či by som ostal v Nitre, ak by sa stala EHMK? Ved'ja často neviem, čo bude o hodinu! Ale teraz vážne. Momentálne nastavujeme systém tak, že ak by sme titul získali, hneď vzápätí sa v organizácii Nitra 2026 otvorila transparentným výberovým konaním všetky vedúce pozície. A už keby sme

to vyhrali, asi by som sa do takéhoto výberu prihlásil.

Tri dôvody, prečo by mala Nitra získať titul Európske hlavné mesto kultúry.

Ludia. Ľudia. Ľudia. Ale moji kolegovia v Trenčíne aj v Žiline by odpovedali určite rovnako.

KONTAKTY NA POSLANCOV

PREHĽAD VAŠICH ZÁSTUPCOV PODĽA VÝBOROV MESTSKÝCH ČASTÍ

VMČ 1 Horné, Dolné Krškany

Miroslav Gut

+421 907 718 176
miroslav.gut@nitra.sk

VMČ 2 Staré mesto

Erik Král

erik.kral@nitra.sk

Peter Mezei

+421 949 151 328
peter.mezei@nitra.sk

Roman Ágh

+421 37 20 28 714
roman.agh@nitra.sk

Oliver Pravda

oliver.pravda@nitra.sk

Ján Greššo

+421 905 383 960
jan.gresso@nitra.sk

Ján Vančo

+421 37 65 04 668
jan.vanco@nitra.sk

VMČ 3 Čermán

Róbert Rathouský

+421 905 654 406
robert.rathousky@nitra.sk

Jozef Slíž

+421 903 750 849
jozef.sliz@nitra.sk

VMČ 4 Klokočina

Petra Ajdariová

+421 905 469 649
petra.ajdariova@nitra.sk

Marta Rácová

+421 905 720 910
marta.racova@nitra.sk

Pavol Obertáš

+421 904 674 162
pavol.obertas@nitra.sk

Miloš Dovičovič

+421 902 205 128
milos.dovicovic@nitra.sk

Tomáš Jursa

+421 904 271 334
tomas.jursa@nitra.sk

František Hollý

+421 903 553 401
frantisek.holly@nitra.sk

Peter Bakay

+421 903 780 828
peter.bakay@nitra.sk

Janka Buršáková

+421 951 110 232
janka.bursakova@nitra.sk

VMČ 5 Diely, Kynek, Mlynárce, Párovské Háje

Ladislav Turba

+421 904 406 465
ladislav.turba@nitra.sk

Daniel Balko

+421 37 65 02 124
daniel.balko@nitra.sk

Jarmila Králová

+421 911 942 983
jarmila.kralova@nitra.sk

Dávid Moravčík

+421 907 769 046
david.moravcik@nitra.sk

VMČ 6 Dražovce, Zobor

Miloslav Hatala

+421 905 403 749
miloslav.hatala@nitra.sk

Adriana Filipová

adriana.filipova@nitra.sk

Pavel Varga

+421 903 460 550
pavel.varga@nitra.sk

VMČ 7 Chrenová, Janíkovce

Filip Barbarič

+421 911 930 518
filip.barbaric@nitra.sk

Anna Laurinec Šmehilová

+421 905 161 326
anna.smehilova@nitra.sk

Peter Košťál

+421 918 749 680
peter.kostal@nitra.sk

Miloslav Špoták

+421 37 65 02 124
miloslav.spotak@nitra.sk

Peter Oremus

+421 914 373 387
peter.oremus@nitra.sk

Štefan Štefek

+421 911 612 108
stefan.stefek@nitra.sk

Jozef Stümpel

+421 903 306 343
jozef.stumpel@nitra.sk

VO FEBRUÁRI OSLÁVIA ŽIVOTNÉ JUBILEUM TÍTO NITRANIA

75 ROKOV

Anna Adámeková
Ján Behúl
Jozef Boďo
Júlia Brezinová
Rudolf Čmelík
Eva Damborská
Juraj Druga
Dušan Farský
Jozef Hetényi
Viliam Hladký
Helena Hollová
Helena Holtáková
Valéria Horváthová
Ján Hrmó
Júlia Hrneková
Ivan Janáč
Terézia Juráková
Milan Kaliský
Marian Kapusta
Milan Kokles
Štefánia Kozíková
Karol Kristína
Marko Križan
Emília Križanová
Mária Kubjatková
Blažena Kučerková
Ivan Kühn
Vladimír Kufka
Július Kysler
Eleonóra Libantová
Jozef Lohyňa
Štefan Mada
Gabriela Majeská
Ľubomíra Mankovecká
Eva Mátéffyová
Zdenka Medevdová
Margita Menšíková
Mária Meszárosová
Zdeněk Metal
Anna Nehezová
Helena Okenková
Ladislav Oreško
Oľga Ostrožlíková
Mária Peciarová
Helena Poláčiková
Eva Sabová
Jozef Smatana
Drahomíra Starinská
Mária Strmeňová
Zdeňka Studničková
Alžbeta Šuchterová
Helena Švecová
Eva Točková
Mária Trubačová

Edita Urbanová
Peter Urik
Ivo Vídenský
Marta Žemberová

80 ROKOV

Oto Bakoš
Valeria Brathová
Rozália Búriová
Angela Čulíková
Štefan Děkány
Štefan Drábik
Elena Držíková
Marta Ďuríková
Veronika Fridrichová
Milan Grísa
Mária Hajtmanová
Oľga Haľamová
Ján Jančovič
Oto Kanás
Nina Katrebová
Anastázia Kmetová
Jozefína Kocúrová
Eva Konečná
Oľga Linetová
Gabriela Lojková
Božena Maťová
Irena Meňhartová
Anna Mikulová
Jana Mršticová
Peter Nemček
Stanislav Nemčok
Ján Petrovic
Pavol Pintér
Vladimír Pipiška
Helena Porubská
Mária Rigociová
Jiří Slezák
Katarína Šinkovičová
Helena Štubňová
Jozef Ťapušík
Anna Turzová
Anna Žifčáková

85 ROKOV

Mária Baliová
Sidónia Bíla
Emília Brezovská
Alžbeta Csuthyová
Vladimír Černák
Valeria Foldešiová
Valéria Gabajová
Jozefa Hnilicová
Helena Hovancová
Anastázia Hupková
Lýdia Kotlárová
Valéria Kratochvílová
Ján Ondzík
Katarína Ostertágová
Jozef Paulovič
Júlia Sýkorová
Baltazár Szabó
Vincent Štefák
Marta Tomašovičová
Magdaléna Vachutová

86 ROKOV

Františka Bieliková
Júlia Juríková
Terézia Krajčovičová
Oto Lojka
Milan Motaj
Anna Stehlíková
Anastázia Šinská
Mária Škriniarová
Helena Vnučková
Albín Vranovský
Gizela Zverková

87 ROKOV

Alexander Bakoš
Lýdia Blahová
Helena Fialová
Margita Horáková
Veronika Horváthová
Mária Hrivňáková
Magdaléna
Jakabovičová
Mária Jurčová
Miroslav Miškolczy
Pavol Molnár
Terézia Ostertágová
Antónia Palatická
Helena Pánská
Eva Paulenová
Štefan Ružička
František Spišák
Dagmar Srnčíková
Anna Uramová
Marta Záhorcová
Anna Zubčáková

88 ROKOV

Anna Baracká
Ema Bazalová
Pavel Buch
Lýdia Gajdošíková
Martin Halaj
Marianna Hrašková
Mária Hupková
Elvíra Karafová
Jozef Kiaba
Ján Marko
Mária Martišová
Irena Nedeľková
Mária Nemčeková
Karol Šimanský
Helena Šranková
Veronika Štefáková

89 ROKOV

Klára Houdková
Klára Ivaničková
Jozef Malec
Magdaléna
Moravčíková
Margita Raškovičová
Peter Sisák
Milan Smolka
Ľudovít Svateník

90 ROKOV

Margita Cintulová
Rozália Fábryová
Oľga Hriadelová
Mária Hubáčková
Helena Kočišová
Irena Kolečániová
Pavína Nányová
Anna Slamková
Mária Surmová
Jolana Šišková
Ján Turanovič
Anna Vančovská

91 ROKOV

Júlia Darnadyová
Mária Langpaulová
Emília Mikulová
Anton Molnár
Magdaléna Peštová
Magdaléna Petríková
Ján Pšenica
Žofia Zabloudilová

92 ROKOV

Matilda Abaffyová
Alexander Čerba
Jozefa Lacová
Jolana Šepitková

93 ROKOV

Hedviga Belanová
Michal Horváth
Stanislava Stúpalová

94 ROKOV

Alžbeta Kováčová
Gabriela Lacková –
Bartošová

95 ROKOV

Monika Gulášová
Aurelia Kotorová

96 ROKOV

Edita Marišová

97 ROKOV

Elma Ivánková

V DECEMBRI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Anna Adamovičová
vo veku 88 rokov

Alena Alföldiová
vo veku 63 rokov

Anton Arpáš
vo veku 77 rokov

František Arpáš
vo veku 65 rokov

Ľudovít Babík
vo veku 89 rokov

Mária Baliová
vo veku 65 rokov

Ferenc Balkó
vo veku 74 rokov

Marta Báneszová
vo veku 83 rokov

Juraj Bede
vo veku 64 rokov

Florian Belica
vo veku 95 rokov

Margita Bencová
vo veku 90 rokov

Zdena Berkyová
vo veku 66 rokov

Veronika Bernáthová
vo veku 74 rokov

Mária Bielaková
vo veku 70 rokov

Marián Bielich
vo veku 69 rokov

Alexander Bihary
vo veku 83 rokov

Jozef Bohát
vo veku 83 rokov

Mária Bonišová
vo veku 80 rokov

Jana Borská
vo veku 80 rokov

Mária Burešová
vo veku 85 rokov

Silvester Cintula
vo veku 75 rokov

Marta Čaládiová
vo veku 59 rokov

Ľudmila Čápek
vo veku 90 rokov

Helena Čerešňová
vo veku 87 rokov

Anna Čimborová
vo veku 94 rokov

Igor Daniš
vo veku 75 rokov

Margita Dobálová
vo veku 77 rokov

Peter Dóczy
vo veku 54 rokov

Marie Ďurčová
vo veku 89 rokov

Juraj Ďuriš
vo veku 72 rokov

Marcela Dúšková
vo veku 87 rokov

Martin Fábry
vo veku 42 rokov

Soňa Farkašová
vo veku 80 rokov

Ján Fecák
vo veku 87 rokov

Otília Ferenczyová
vo veku 97 rokov

Mária Foltinová
vo veku 84 rokov

Katarína Froncová
vo veku 92 rokov

Jan Funfálková
vo veku 70 rokov

Jozef Fúška
vo veku 81 rokov

Viliam Gajdoš
vo veku 78 rokov

Ernest Gajdošík
vo veku 72 rokov

Irena Gajdošová
vo veku 91 rokov

Margita Gajdošová
vo veku 80 rokov

Helena Gráčiková
vo veku 93 rokov

Miroslav Hajda
vo veku 74 rokov

Alena Hajdúchová
vo veku 56 rokov

Viliam Halla
vo veku 90 rokov

Mária Halmešová
vo veku 72 rokov

Mária Hambáľková
vo veku 71 rokov

Helena Harvanová
vo veku 87 rokov

Mária Hlaváčová
vo veku 85 rokov

Michal Hodoši
vo veku 86 rokov

Irena Hohošová
vo veku 88 rokov

Helena Horáková
vo veku 76 rokov

Štefan Horňák
vo veku 67 rokov

Soňa Hrašková
vo veku 81 rokov

Vojtech Hrnka
vo veku 69 rokov

Dušan Hubaček
vo veku 57 rokov

Vlasta Hudecová
vo veku 68 rokov

Štefan Ivančík
vo veku 74 rokov

Pavína Jakubeková
vo veku 96 rokov

Teodor Jakubička
vo veku 84 rokov

Vladimír Jakubička
vo veku 72 rokov

Štefan Janovič
vo veku 64 rokov

Benedikt Javorčík
vo veku 81 rokov

Veronika Jedličková
vo veku 87 rokov

Františka Kapustová
vo veku 82 rokov

Margita Karbanová
vo veku 87 rokov

Helena Kašičková
vo veku 93 rokov

Edita Kevélyová
vo veku 88 rokov

Jaromír Klepáč
vo veku 68 rokov

Štefánia Kohutová
vo veku 93 rokov

Bohumil Kollár
vo veku 92 rokov

Anastázia Kollárová
vo veku 83 rokov

Mária Kompasová
vo veku 81 rokov

Bohumil Koňan
vo veku 77 rokov

Zdenka Koňová
vo veku 83 rokov

Jozef Korpáš
vo veku 73 rokov

Anton Košík
vo veku 95 rokov

Jozef Košťál
vo veku 62 rokov

Helena Kováčová
vo veku 66 rokov

Antonín Kozák
vo veku 73 rokov

Pavel Kozák
vo veku 68 rokov

Anna Krčmárová
vo veku 93 rokov

Margita Krištofiovicová
vo veku 93 rokov

Hilda Kubeková
vo veku 80 rokov

Lýdia Kučerková
vo veku 74 rokov

Koloman Kukla
vo veku 82 rokov

Luboš Kuna
vo veku 50 rokov

Tomáš Kuruc
vo veku 81 rokov

Edita Kurucová
vo veku 76 rokov

Milan Lahučský
vo veku 73 rokov

Ján Lakata
vo veku 80 rokov

Anastázia Levčíková
vo veku 82 rokov

Helena Luprichová
vo veku 90 rokov

Dana Lysoňková
vo veku 63 rokov

Dušan Lyžičiar
vo veku 69 rokov

Ján Mackovič
vo veku 81 rokov

Emil Mada
vo veku 91 rokov

Karol Maga
vo veku 77 rokov

Blanka Magdinová
vo veku 90 rokov

Helena Mandáková
vo veku 77 rokov

Jaroslav Mareš
vo veku 67 rokov

František Martinkovič
vo veku 80 rokov

Stanislav Mečiar
vo veku 67 rokov

Marta Melišová
vo veku 72 rokov

Mária Mesárošová
vo veku 96 rokov

Ján Milkovič
vo veku 65 rokov

Jaroslav Mrázik
vo veku 73 rokov

Mária Mrvová
vo veku 44 rokov

Jozef Nemeš
vo veku 66 rokov

Jozef Nitrianský
vo veku 67 rokov

Ivan Oravec
vo veku 74 rokov

Estera Orelová
vo veku 84 rokov

Jozef Pagáč
vo veku 61 rokov

Michal Papučík
vo veku 79 rokov

Mária Pavlíková
vo veku 87 rokov

Veronika Pecúchová
vo veku 78 rokov

Bohumil Petřík
vo veku 62 rokov

Peter Pinček
vo veku 64 rokov

Mária Pňáčková
vo veku 96 rokov

Michal Polák
vo veku 87 rokov

Anna Portelekyová
vo veku 82 rokov

Mária Práznovská
vo veku 81 rokov

Katarína Reptíková
vo veku 93 rokov

Ľudmila Ružičková
vo veku 75 rokov

Mária Rýznerová
vo veku 91 rokov

Elena Scheibenreifová
vo veku 89 rokov

Jolana Schlentcová
vo veku 75 rokov

Peter Sládečka
vo veku 68 rokov

Eva Smoláková
vo veku 87 rokov

Valéria Stopková
vo veku 82 rokov

Ivan Streško
vo veku 85 rokov

Gustáv Szendrey
vo veku 84 rokov

Emília Šimková
vo veku 82 rokov

Božena Šišková
vo veku 85 rokov

Mária Špániková
vo veku 90 rokov

Peter Šrank
vo veku 54 rokov

Anna Štefanková
vo veku 71 rokov

Elena Štefanková
vo veku 77 rokov

Ján Šterdas
vo veku 85 rokov

Emília Švihelová
vo veku 66 rokov

Zbyšek Tesárek
vo veku 86 rokov

Ivan Titka
vo veku 79 rokov

Mária Tomová
vo veku 82 rokov

Ján Tóth
vo veku 86 rokov

Michal Uhrinčať
vo veku 86 rokov

Oľga Užovičová
vo veku 94 rokov

Terézia Valková
vo veku 74 rokov

Anna Vančíková
vo veku 73 rokov

Viera Vargová
vo veku 68 rokov

Jozef Vašíček
vo veku 85 rokov

Júlia Veselá
vo veku 71 rokov

František Vestenický
vo veku 78 rokov

Anna Vilhanová
vo veku 92 rokov

František Vilina
vo veku 76 rokov

Helena Vindišová
vo veku 76 rokov

Jana Vöröšová
vo veku 60 rokov

Dana Vöröšová
vo veku 48 rokov

Miroslav Zábojník
vo veku 69 rokov

Viera Zetochová
vo veku 64 rokov

Agnesa Zimáková
vo veku 89 rokov

Anna Žákovičová
vo veku 85 rokov

Aurélia Žarnovičanová
vo veku 88 rokov

Ján Žitňanský
vo veku 61 rokov

	meno herca Bindasa	druhá časť tajničky	kúpiť, po anglicky	citoslovce nezájmu	záhrobie (knižne)		klaun	skontroluj pravdivosť	oná, tamá	hudobné dielo	spolo- čenský tanec	modré farbivo	básnický zápor	futbalový klub v Miláne
český báseň, autor Kytic						drobný štrk								
hlavné mesto Kataru						tretia časť tajničky EČV Rožňavy								
poomývaj				nádoby na ryby ženská vesta					united (skratka)				prvá časť tajničky	typ pretekov v teréne
značka arženu			obyvateľ Bavorska dlžná suma						sukňa, po anglicky					
ochotne					autor Peter Michalík					meno hokejistu Libu				
súboj dvoch ľudí										chemické zlúčeniny				
Pomôcky: Amt, Dauha, Loeb, Nani, skirt	South By East (skr.) zúrivosť										prehliatie organizmu	solmizačná slabika biblický kráľ		
plošná miera										osud				
cestný poplatok										driek				časť udice
predložka			knockout (skr.)	na toto miesto						značka kozmetiky úsečne				
druh uhlia					kúpať, po nemecky		nežiadúci radca	United Kingdom	odroda slivky tni, sekaj					
	fr. pretekár rely vojenský pochod					tenisový dvorec portugalský futbalista					masa ľudí alebo, po česky			
ministerstvo obrany (skr.)			úprava nechtov rozpúšťaj									udieraj Space Radar Laboratory		
úrad, po nemecky				nitrianske divadlo ruský súhlas				japonský ministrom et alteri (a iní, skr.)						
velenie									kasíno					
honba, prena- sledovanie									mrak					

Nitriansky dolomitový lom, známy medzi obyvateľmi mesta ako **(prvá tajnička)**, sa nachádza v centre mesta a je geologickým unikátom. Šedý **(druhá a tretia tajnička)** sú staré vyše 200 miliónov rokov. Je raritou, že sa lom nachádza priamo medzi rodinnými domami a panelákmi. V roku 1982 bol lom vyhlásený na prírodnú pamiatku. Rozprestiera sa na rozlohe 12599 m².

.....

.....

meno / tel.:

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre.

Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim telefónnym číslom pošlite do 12. 3. 2021 na adresu: Odbor komunikácie a propagácie, Mestský úrad, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra. Výhercov budeme kontaktovať telefonicky.

NEWS REVIEW

NITRA IS ADVANCING TO THE FINALS OF THE COMPETITION FOR BEING THE ECOC 2026

In the competition for the prestigious title of European Capital of Culture 2026, eight Slovak cities fought - Banská Bystrica, Hlohovec, Martin, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava and Žilina.

In the first week of February, the cities underwent questioning and hearings in front of a group of experts. Due to the pandemic, the defence hearings took place online. Nitra, Trenčín and Žilina are fighting for the title of ECOC 2026.

The group of experts recommended that the Ministry of Culture of the Slovak Republic, as the managing authority, invite three cities to the final round - Nitra, Trenčín and Žilina.

"Now we have a few days to rest, but soon we want to start working on the second application. We need to involve the Nitra people more closely in the process, certainly also the institutions set up from all over the region, to focus more on European partners and to improve our artistic program as well. A really difficult half a year is ahead of us, but the whole team are sincerely looking forward to it," said ECOC project manager Marián Tesák. Which city will be awarded the title of European Capital of Culture 2026 will be known in December 2021.

MONEY FOR THE DEVELOPMENT OF NITRA

At the February City Council in Nitra, the deputies approved the redistribution of 9 million euros for the development of Nitra for individual projects. The largest investments include a € 700,000 railway bridge for pedestrians, € 300,000 for the renovation of the outdoor swimming pool in Sihot, € 420,000 for the reconstruction of the wrestling hall, € 800,000 for the reconstruction of Hollého Street - the main artery between the city centre, Klokočina, Diely and Čermáň. € 350,000 will go to the revitalization of children's playgrounds and € 1 million to the purchase of equipment for the City Services Centre.

CINEMA LIPA WILL BE THE PRIDE OF CHRENOVÁ

City deputies approved the intention to rent a hall and other premises in the Lipa Cinema to company called Produkčná Jednotka (Production Unit). For many years, music and cultural space Nájomná jednotka 210 (Rental Unit 210) brought cultural delicacies performed by performers such as Jana Kirschner, David Koller, Polemic, Billy Barman, Laco Deczi and other great artists. They lost their premises last year and the company were in danger of termination. The new premises will help the culture in Nitra. Until now, the premises of the

Lipa cinema have been used as an execution warehouse, and their reconstruction and meaningful use can be a pride not only for the people of Chrenová.

THE CITY OF NITRA WILL BUY RESPIRATORS FOR THE ELDERLY

The city is helping seniors in these difficult times. The town hall will buy and deliver a set of two FFP2 respirators for each of the 16,500 permanent residents over the age of 65 in Nitra.

THE FIRST ELECTRONIC CENSUS IN SLOVAKIA

The census will be conducted exclusively electronically. The information gathered will help build adequate road and educational infrastructure, or health and social care. The assisted census is postponed due to the pandemic. The assisted census in accordance with the amendment to the law will start from 1 April 2021 and will last until 31 October 2021 at the latest. Why is the Census of Population, Housing and Dwellings important? The Census of Population, Housing and Dwellings is a unique source of information and statistical data on the state of society, its demographic, socio-economic and cultural structures, the living conditions of the population and housing. The census finds information that is not part of any other survey in the Slovak Republic. The census creates a set of information available to the general public that influences political, social and economic decision-making from the national, through the regional to the local level. The information obtained from the census is also important for the private sector and academia. The fight against visual smog continues in Nitra

The city of Nitra systematically removes billboards and other advertising structures from its territory. We manage to destroy about a hundred advertising banners a year. Despite the coronavirus, we removed 87 advertising structures in 2020 as well. At the beginning of February, we managed to complete a three-year battle with the owner of a large screen at the former Tesco department store in the centre of Nitra. Temporary advertising was allowed by the city only until 2017, the city did not extend the lease. Following the lawsuits, the screen owner proceeded to remove the ad at his own expense.

MORE THAN A HUNDRED SENIORS IN THE NITRA FACILITY RECEIVED THE VACCINE

Along with seniors, dozens of employees who take care of them were also vaccinated. The substance developed by company Pfizer-BioNTech protects the senior population of the Zobor Facility for Seniors from Covid-19. 111 clients were vaccinated here. 40 employees of the Administration of Social Services Facilities also received the vaccine. The vaccination itself lasted three hours. It was performed directly in the facility by an outpatient vaccination service, which arrived here consisting of two doctors and two nurses from the University Hospital Nitra. Clients' response to vaccination was very good. Only a few people experienced mild pain in the injection site, and two of the 111 vaccinated clients had a temperature of 37.1 °C the next day. According to doctors, these are common and only short-term side effects.

PRVÉ PLNE ELEKTRONICKÉ SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV

Klik k lepšej budúcnosti

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov bude v roku 2021 výlučne elektronické. Vďaka tomu bude presnejšie, rýchlejšie, bezpečnejšie a šetrnejšie k životnému prostrediu.

MAXIMÁLNA
OCHRANA
ÚDAJOV

15. 2. - 31. 3. 2021
WWW.SCITANIE.SK

SODB
2+21

**SČÍTANIE
OBYVATEĽOV,
DOMOV A BYTOV**